

Vyhodnocování inventáře strategií

Dotazník zjišťuje šest skupin strategií sdružených do dvou hlavních skupin:

- I. **strategie přímé** – slouží přímo k učení se jazyku a práci na něm
  - *paměťové strategie
  - *kognitivní strategie
  - *kompenzační strategie

- II. **strategie nepřímé** – podporují učení se cizímu jazyku nepřímo (plánování, emoce, spolupráce atd.)
  - *metakognitivní strategie
  - *afektivní
  - *sociální

Při poskytování zpětné vazby žákům můžete postupovat následovně:

1. Nechte žáky sečíst si body v každé části inventáře samostatně (krom G) a vydělit počtem otázek z dané části, na které odpověděli (krom odpovědi N).
  - ✚ Žádná ze skupin strategií by neměla být bodově moc nízko. Zhoršovala by se kvalita učení CJ celkově.
  - ✚ Ta skupina, kterou žáci používají méně než **3**, je problémová a žáci v ní mají rezervy pro zefektivnění svého učení. Případně tato skupina strategií s nízkou mírou používání přímo znemožňuje efektivní učení cizímu jazyku.
  - ✚ Výjimkou jsou afektivní strategie, které používají spíše žáci slabší v jazyku, žáci, kteří nemají vyloženě talent na jazyk a úzkostní žáci.

Zhodnocení používání strategií:

- ❖ **výborné používání strategií:** odhadem $\bar{O} > 3$
- ❖ **dobré:** odhadem $\bar{O}$ kolem 3
- ❖ **zamyslet se, zda by neměli používat strategie (nebo danou skupinu) víc:** odhadem $\bar{O}$ kolem 1, 2

2. Řekněte žákům, ať Vám z každé části inventáře (krom G) řeknou, kde psali **1**.

- ✚ To by mohly být strategie, ve kterých mají rezervy a díky kterým by mohli zlepšit, zefektivnit své učení jazyku.
- ✚ Vypíchněte zejména:
  - ❖ strategie paměťové (většinou se učí slovíčka velmi neefektivním způsobem)
  - ❖ ze strategií metakognitivních (plánování učení, stanovování cílů v učení, zájímání se o to, jak se učit)
  - ❖ ze strategií sociálních (spolupráci se spolužáky; zájímání se o kulturu dané země – to zlepšuje výsledky).

Přehled částí inventáře

Část A – Paměťové strategie

- učení se v kontextu, používání představivosti pro zapamatování, používání co nejvíce smyslů, vlastní aktivity, strukturovaného a správného opakování, propojování nového se známých, propojování znalostí (skupinky, asociace, pojmové mapy apod.), vizualizace (princip názornosti) atd.

Klíčové strategie, které by měly být přinejmenším používány často (tj. důležité jsou body získané hlavně u těchto strategií):

- propojování nového se známým
- učit se v kontextu
- opakovat nové často, vracet se, opakovat

U těchto strategií by žáci neměli mít nízký počet bodů. Můžete se jich např. v celé třídě zeptat, kolik tu přiřazovali bodů a těm, kdo málo, říct, že tu mají rezervy.

Část B – Kognitivní strategie

- opakované provádění činnosti, napodobování, procvičování výslovnosti, psaní atd., dedukce, srovnávání jazyků, překládání, vlastní uspořádávání informací (souhrny, poznámky, zvýrazňování), používání frází a pravidel, kombinování známých struktur, hloubkové/detailní nebo povrchní čtení či poslech; používání slovníků, gramatik apod., analyzování výrazů např. složených slov, mezijazykový transfer.

Důležité jsou hlavně tyto strategie:

- procvičování v přirozeném kontextu s přirozeným/autentickým materiálem, nepřekládat slovo od slova, dělat si poznámky atd.

Část C – Kompenzační strategie

- slouží ke kompenzaci nedostatečných znalostí, tak aby žák mluvil, i když toho málo zná (jazyk se učí tím že se používá),
- odhadování významu slov např. na základě kontextu, chování lidí, na základě předchozích znalostí toho, o čem se mluví atd.; říct si o pomoc, použití češtiny, gestikulace; přizpůsobení si sdělení nebo jeho zjednodušení, výběr tématu konverzace apod. (dobře částečně), vymyšlení slova (neologismu), používání opisu, synonym atd.
- není dobré: vyhýbání se komunikaci úplně => hodnocení této strategie je převráceno

Důležité jsou:

- odhadovat významy neznámých slov
- když nevím, jak se něco řekne, poradit si nějak (opis, gestikulace, říct to jinak, říct si o pomoc)

Část D – Metakognitivní strategie

- plánování; stanovování krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých cílů; příprava na očekávané situace, zjišťování si, jak se učit; příprava prostředí na učení, uspořádání si učení (poznámkový sešit, rozvrh); poznat, na co se zaměřit – o co jde – co je důležité; zaměření pozornosti, vytváření si přehledu o učivu a propojování se známými věcmi, vyhledávání co nejvíce příležitostí k používání jazyka; sebeopozorování a sebehodnocení.

Důležité jsou zejména:

- stanovování cílů, zájímání se o to, jak se učit, plánování, příprava učebního prostředí atd.

Část E – Afektivní strategie

- relaxování, uvolnění napětí, stresu; předcházení stresu apod., sebeopovzbuzování a sebemotivování; sebeodměňování, sebereflexe pocitů, postojů, chování atd., ventilování pocitů atd., sdílení svých problémů s někým jiným, akceptovat rozumnou míru rizika.

Důležité jsou hlavně:

- tvorba pozitivních výroků, být pozitivní (NE: To nezvládnou, já se to nikdy nenaučím, nemám na to!)
- riskovat – nebát se mluvit, i když jazyk ještě neumím

Část F – Sociální strategie

- jazyk = prostředek komunikace (proto se prostřednictvím komunikace i učí); jazyk je také o kultuře a lidech (je třeba vědět něco o kultuře, která daný jazyk používá a o lidech z dané kultury)
- spolupráce s vrstevníky, rodilými mluvčími atd., žádání o pomoc s jazykem, opravování např. výslovnosti aj.; seznamování se s kulturou dané země, zvyky, způsobem života a myšlení; rozvoj empatie – vnímat pocity, myšlenky lidí, se kterými komunikují, usnadní to porozumění atd.

Důležité jsou např.:

- snažit se rozumět CJ
- spolupráce s rodilými mluvčími a kamarádem
- jazyk se používá vždy v nějakém kulturním kontextu, zájímát se např. o sport, historii, literaturu, zvyky dané země, mimo jiné to i pomáhá udržet si dobrou míru motivace, když se člověk učí CJ např. abych mohl číst to, co chce, provozovat svůj koníček nebo se o něm dozvědět více díky CJ